

„Edinost“

Izhaja štirikrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdani na leto gl. 21.—
Za samo večerno izdaje 12.—
Za pol leta, četrlet leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uravnava ne oziroma.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Posilna, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccola št. 3, II. nadst. .

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

REDNI OBČNI ZBOR

društva „Naša straža“ v Ljubljani

za leto 1899. se bo vršil dne 14. januarja 1900. v Trstu v „Slavjanski čitalnici“, z sledečim dnevnim redom:

1. Nagovor predsednikov.
2. Poročilo tajnikovo.
3. Poročilo blagajnikovo.
4. Sklepanje o poročilu načelstva.
5. Volitev treh pregledovalcev računov.
6. Eventualni predlogi in sklepanje o njih.

V Ljubljani, dne 29. decembra 1899.

Načelstvo.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Praga 29. Klub nemških naprednjakov je sklenil, da se udeleži sej deželnega zbora. Deželni maršal je v deželnem zboru izrazil svoje zadovoljstvo, da so prišli nemški poslanci na sejo.

Dunaj 29. Kralj Aleksander je izročil cesarju ob obisku v dvoru veliki križec reda Miloša Obrenovića.

Dunaj 29. Kralj Aleksander Srbski je bil na obisku pri ministru za vnanje stvari, grofu Goluchowskem, celo nro.

Lvov 29. V deželnem zboru je predlagal maršal doklado na žganje po 10 gl. od hektolitra in po 1 gl. od piva, naglašal žalostne posledice krize ter izjavil, da bodo gališki poslanci v državnem zboru storili vse, da se vzpostavi avtoriteta države in zagotovi mir. Isto hočejo vedno izpolnjevati želje cesarjeve.

Vojna v južni Afriki.

London 29. Glasom »Daily Telegrapha« je izjavila angleška vlada, da sprejme namesto poprej zahtevanih 3000 mož Yeomanryjev sedaj 8 do 10 tisoč istih.

Monarhija koncem veka.

Nobena država na svetu ne zapušča starega leta — in po računih nekaternikov lahko rečemo tudi 19. stoletja — v tolikih skrbih, kakor naša monarhija. Nobene ne spremlja v novo leto ali v novo stoletje toliko temnih prorokovanj, kakor našo. Tudi na Angležkem ni vse v najlepšem redu. Vendar o sami ekzistenci Angležke ne dvomi nihče. Angležka je pretrpela porazov in, kakor vse kaže, jih bo imela še pretpeti. Ni dvoma o tem, da je ona ponižana in da se bo morala odreči načrtom, ki si jih je napravila v svoji pohlepnosti in objestnosti. Ali — bodi temu kakor koli — angležkega vprašanja v zmislu avstrijskega vprašanja — ni! Vendar moramo priznati, da je nekaka podobnost v usodah obeh držav v dobi, ko se delita dva veka; vprašujemo se: odkod ta usoda, odkod ta podobnost? Vzroki so vsekako isti na obeh straneh in nahajamo jih v kršenju moralnih zakonov od strani izvestnih elementov v jedni in drugi državi. Moralnih zakonov pa ni smeti kršiti brez kazni. Oni se maščujejo. V naši monarhiji hočeta dve narodnosti držati pod jarmom vse ostale, namreč slovanske narode, ki tvorijo ogromno večino države in ki ne

zahtevajo družega, nego, da se morejo mirno in naravnim potom razvijati, po zahtevah modernega državnega življenja in v svojih naravnih mejah. Sad te nepravilne dominacije, ki nasprotuje morali, je današnji kaos; to je avstrijski problem, ki dela preglavice političnemu svetu Evrope.

Anglija pa hoče podjarmiti svobodne Boeree v njih lastni domovini, hoče dominacijo jedne pešice angleških kapitalistov, da bi ti zamogli sesati krv in denar urojenih Holandcev. Sad te nemoralne pohotnosti je ponižanje Angležke.

Ko se od sreca veselimo porazov Angležke, ko nas navdušujejo zmage junaških Boeree, ker vidimo v njih zmago božje in človeške pravice, nas usoda Angležke vendar ne more zanimati v toliki meri, kakor usoda naše monarhije. Tu gre za našo lastno kožo. Proti nam, kakor proti vsem slovanskim narodom monarhije zlorablja silo, zlorablja začasne uspehe. Da imajo oni, ki zlorablja to moč, le količkaj razuma, le količkaj čuta pravičnosti, uvideli bi baš iz primerov, ki nam jih danes nudi južna Afrika, da je zastoj njih trud, ker nasilje — in naj so njegovi začasni uspehi še toliki — ne more zrušiti pravice, ne more pobiti take velike misli, kakoršna je misel narodne svobode, narodnega jedinstva. Ali, če oni nočejo uvideti, uvidevamo pa mi; pa če se bomo v bodoče zavedali sami sebe, kolikor naj nas sicer tudi zanima usoda monarhije, vendar moremo biti mirni radi sebe. Mi, kakor narod, kakor narodni organizem, ne poginemo.

Slovani so storili vse mogoče, da združijo svojo usodo z usodo monarhije. Ni ga dneva, da bi slovanski državniki, slovanski politiki ne opozarjali merodajnih krogov, kako vsled krivice, ki se nam godi, preti resna nevarnost obstanku monarhije samemu. Na veliki svečanosti o priliki stoletnice Palackega v Pragi je starosta Rieger ponudil monarhiji mišice Slovanov, ki naj jo rešijo pogubnega tevtonstva, idočega za tem, da jo uniči. Merodajni činitelji pa kakor da so gluhi, ali kakor da nas ne umejo! Oni nas suvajo od sebe ter skrbje samo za gospodovanje Nemcev in Madjarov ter za takov zistem države, ki jamči to dominacijo. To je, da tako rečemo, dandanes karakteristika položaja. Na eni strani Slovani, ki hočejo rešiti monarhijo, z druge strani pa merodajni činitelji, ki hočejo rešiti zistem v pogubljenje monarhije. Kaj sledi iz tega, kaj mora slediti? Da morajo Slovani misliti na svojo kožo. Vendar bi ne bilo ničesar tako lahko rešiti, kakor baš avstrijsko vprašanje. Treba se samo postaviti na temelj pravice; ker, ako tudi je modrost velika državniška sposobnost, vsa modrost vendar koristi malo brez čuta pravičnosti. Ni dvoma, Gladstone je bil veleum. Ali njegovo prvenstvo v vrsti državnikov ni prihajalo od veličine njegovega uma, ampak od njegove državniške veličine. Avstrijsko vprašanje ni eno vprašanje: ono je sestavljeno iz več vprašanj, katera v glavnem lahko delimo na štiri: češko, hrvatsko-slovensko, poljsko in ogersko. Prosimo čitatelje, da uvažijo zlasti poslednjo besedo, ker mi nismo rekli — madjarsko. Madjari so le eden izmed toliko narodov Oggerske; njim na Oggerskem, čeprav jim pripadajo vse pravice, kakor tudi drugim narodom Oggerske, vendar ne pripadajo nikake predprave. Današnja dominacija njihova je — kršenje morale! Ko smo za-

znamovali ta štiri vprašanja, ki tvorijo po sebi avstrijski problem, označili smo tudi način pravičnega rešenja istih. Naj v monarhiji oziroma na ta štiri vprašanja sestavijo štiri skupine, zraven še nekaj postranskih, naj vsaki skupini zagotove svoboden razvoj, naj vsaki podeli državne atribute tako, da bo vsaka državno samostalna; naj bo monarhija federacija teh skupin in glejte: avstrijski problem je rešen in zagotovljen bo ne le obstanek, ampak tudi napredek in procvit Avstrije in Avstrija zavarovana proti Nemcem, proti Italijanem in celo vam tudi temelja, da bo na Vzhodu vršila svojo nalogo v zdravem in pravem duhu!

Ali se zgodi to? To je glavno vprašanje, katero si stavimo o slovesu z 19. vekom. Mislimo, da je malokdo pokazal tako absurdno pomanjkanje državniške sposobnosti, kakor grof Clary. Prepričani smo, da on sam čuti to, da bi želel, da mu niso nikdar poverili naloge, katero so mu poverili. »Neue Freie Presse« ga vendar proslavlja. Zakaj? Zato, ker je Neme, ker je vodil politiko v nemškem zmislu in duhu. A baš v tem leži nesreča Avstrije; to bi jo moglo spraviti do propada, ako bo v novem veku hodila po tem potu. Nemei, ki so se usilili do krmila v Avstriji, delali so same pogreške, da ne rabimo drugega izraza. Vsled teh pogreškov se govori v Evropi o bodočnosti Evrope brez Avstrije. In vendar se v Avstriji še vedno misli samo na Neme, vedno mislijo še, da so Nemei edino poklicani, da vodijo krmilo države. Naj poverijo krmilo Slovanom, in to ne samo Poljakom, ampak tudi Čehom, Hrvatom, Slovencem; naj ne iščejo le baronov in grofov; merijo naj sposobnosti politikov po njih znanosti, po njih moralnih vrlinah, po njih čutu pravičnosti, po njih udanosti vladarju in državi! Slovani razrešijo avstrijsko vprašanje na tisti edini način, na kateri se mora rešiti: potom zmage pravice. Ako bi pa poslednjo teptali tudi nadalje, bi bila Nemesis neizogibna.

Dinko Politeo.

Politični pregled.

TRST, 29. decembra 1899.

Deželni zbori. Včeraj se je začelo zasedanje deželnih zborov. Ko se je parlamentarna mašina na Dunaju ustavila zopet, se moramo veseliti vsaj tega rahlega znamenja, da je naša konstitucija še na življenju. Res le rahlo znamenje je to, kajti deželni zbori, ki so se zbirali včeraj, bodo zborovali le par dnij, toliko namreč najnujnejše za deželne potrebe — pobiranje deželnih doklad. Potem se deželni zbori odlože in se snidejo zopet še le v spomladi.

V deželnem zboru Kranjskem se je to zgodilo že včeraj v prvi seji in gospod deželni glavar je voščil poslancem — srečno novo leto.

Češko vprašanje nadvladuje vse političko življenje v Avstriji. Oči avstrijskih politikov so obrnjene v Prago celo tedaj, ko zboruje osrednji parlament na Dunaju. Kaj še le, ko je zbornica na Dunaju zaprta in zboruje deželni zbor češki! Takrat je fuktično težišče notranje politike avstrijske preloženo v Prago. Letos, pa še posebno, ker se govori, da se povodom zasedanja dež. zborov obnove na Dunaju zapričeti, a neizpolnjeni poskusi za spravo. Morda bi dispozicije na nemški

strani ne bile baš tako slabe, ako bi se gospodje ne — bali Wolfa. Wolf pa ima še vedno svojo gorjačo v roki in tako so šanse za spravo v Pragi prav blizu ničle. No, da je na strani nemških poslancev zavladala neka utrujenost, priča dejstvo, da so se odpovedali politiki abstinence in so sklenili zopet udeleževati se razprav. V večerajšnji seji so češki poslanci stavili resolucije zahtevajoče enakopravnost češkega jezika z nemškim na sodnih in upravnih uradih in uvednje rušine kakor obvezni predmet v srednje šole. Nemci pa so zahtevali, naj se v deželnem zboru uvedejo narodne kurije in omejevanje narodnih ozemlj.

O deželnih zborih na Dunaju in v Lvovu govore že brzojavke.

Avstrija in trozveza. Danes bi se imeli baviti z dvema znamenitima izjavama o razmerju naše monarhije v trozvezi. Govor dra. Gregra v avstrijski delegaciji smo že na kratko omenili. Vendar se hočemo s tem govorom baviti še posebej, kajti prevažen in preznačilen je, da bi ga mogli tako površno absolvirati. Za danes pa hočemo govoriti o drugem znamenitem pojavu na tem polju, toliko znamenitijem, ker izhaja iz madjarskega tabora, torej od one strani, ki se je dosedaj vedno navduševala za trozvezo. Vsaj tako je bilo razbirati iz večine madjarskega novinstva. Da »javno menenje« na Ogerskem ni identično s prepričanjem madjarskega naroda, to nam je pokazal v seji ogerske delegacije radikalni Madjar Gabrijel Ugron, zastopnik čisto madjarskega volilnega okraja.

Najmarkantnejše poteze njegovega govora so sledeče. Težišče naše zunanje politike, krog kate-rega se ista vrti, je trozveza. Iz iste pa srka vse koristi Nemčija; mi smo ukljub trozvezi popolnoma izolirani ter ne štejemo več nego ničla. Nemški cesar je Agamemnon trozveze; on nas vodi na svojih vajetih, to pa čisto po krivih potih. Podobni smo ladiji brez jader, ki mora slediti remorkerju. Mi prinašamo za trozvezo le žrtve. Italijanskemu vinogradarstvu na korist trpi tudi ogersko vinarstvo. Ako treba Rómunsko navdušiti za trozvezo, plačajo to v prvi vrsti Ogrji. Nemčija pa nam ne dovoli nobene olajšave, nobene gospodarske koristi. Ruske surovine so v tem pogledu na boljšem, nego ogerske. In vendar je bila trozveza sklenjena — proti Rusiji. — Nevarnost tiči tudi v tem, da Nemčija zadnji čas koketira z Anglijo in Severno Ameriko. Pa tudi Nemei v Avstriji hodijo čudna pota. Pevanje »Wacht am Rhein«, demonstracije z Bismarkovimi plavicami so pojavi, ki rušijo dualizem. Ta agitacija pa na Nemškem ne nahaja potrebne odpora, ki bi dokazoval odkritost prijateljev-zaveznikov.

Da so avstrijski Nemei zabredli tako daleč, je bilo le mogoče vsled podpore od zunanaj. Tudi vojna uprava nas ne more zadovoljiti. Častnikom prepovedujejo govoriti nenemški; prijave rezervnikov z »jelen« kaznujejo drakonično. Na kontrolnih shodih bi ukljub vsej disciplini trebalo postopati individualno.

Vsled teh pomislekov govornik ne more dovoliti štirimesečnega začasnega proračuna.

Rusija in dogodki v Srbiji. »Information« piše, da je list »Novoje Vremja« prinesel članek, naperjen proti »Neue Freie Presse«, ki pravi, da ruska vlada nikakor ne misli na to, da bi v kateremkoli oziru spremenila svoje, v znanem protestu Manžurova izjavljeno menenje glede zadnjih dogodkov v Belemgradu. Imenovanje Žadovskega poslanikom v Lizboni se je dovršilo docela po redu. O kakem novem ruskem poslaniku v Belemgradu da o sedanjih tankajšnjih odnosajih ne more biti niti govora. Rusija se hoče tudi v bodoče strogo držati nevtralnosti, iz česar pa še nikakor ni smeti sklepati, da ona odobruje one dogodke v Belemgradu, ki bifejo v obraz pravici, ter so vsakrjnem nasprotstvu z etiko in od davna veljavnimi težnjami srbskega naroda. Nadalje piše korespondent, da je prizadevanje grofa Goluchowskega, — da bi namreč na podlagi »statusa quo« po grofu Kapnistu zblížal in sprijaznil odnosaje mej Rusijo in Srbijo — vzbudilo veliko ogorčenje mej petrograjskimi politikimi in žurnalisti. Govori se tudi o poskusih, da bi se Srbija rešila Milana. Zato se baje takoj po proglašenju že za dan 18. t. m. pričakovane amnestije, odpošlje v Beligrad g. Čarikov v ta namem, da deluje na spravo rusko-srbsko.

Toliko »Information«. Da se pa dosedaj Rusija še prav nič ni zblížala z Srbijo, v tem so jedini skoro vsi merodajni listi in slovesni vsprejem, prirejen na Dunaju kralju Aleksandru — in sicer sosebno še po prejšnjemu preziranj — vznbuja mnoga in različna domnevanja.

Vabilo na naročevanje.

S 1. januarjem 1900 odpremo **ново naročbo** na »Edinost«, katera stane:

v Trstu (na dom pošiljana) in za vse **Avstro-Ogersko**:

24 kron za vse leto,
12 „ „ pol leta,
6 „ „ četrt leta,
2 kroni na mesec;

za **zunajne dežele**:

36 kron za vse leto,

za pol, četrt leta in na mesec pa razmerno.

Kdor izmed zunajnih naročnikov naroči »Edinost« na tamošnji pošti, dobi jo za 18 kron; to pa vsled tega, ker nam ni treba lista frankirati (3 stot. za vsako številko), marveč dotični naročnik plača poštnino naravnost tamošnji pošti, ali poština se izdatno zniža.

Posamljene številke lista stanejo na drobno 6 st. ter se prodajajo v mnogih tobakarnah.

O tej priliki opozarjamo vse one cenjene naročnike »Edinosti«, kateri so ob enem naročeni tudi na »Slovenko«, da ista stane za vse jednako 6 kron na leto, ter da se bo pošiljala posebej, ker ne bo več priloga »Edinosti«.

One naročnike pa, ki so zaostali s plačilom naročnine, uljudno prosimo, da nemudoma storijo svojo dolžnost.

Uprava „Edinosti“.

v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Domače vesti.

Srečno novo leto! Nagiblje se hkraju! Letu 1899. so ure štete! Še nekoliko ur in zopet pade atom časa v ono vsemirje, kateremu nikdo ne ve dimenzij. Jedno leto je atom v dobi življenja rodov od trenutka ustvarjenja pa do... prav to je: nikdo ne ve, kje je meja, kdaj bo konec. Kdo ve demenzije vsemirju?

In vendar: koliko srečnih vtripljejev, koliko veselja, koliko trpljenja, koliko mučnih vzdihljejev, koliko solz je prelilo človeštvo v tem atomu časa!

In tudi našemu malemu slovenskemu narodu je čisto vstrepečala duša v tem minolem letu, čisto je ogorčeno stiskal svojo pest, ko so mu gazili njega pravo, čisto se mu je solzilo oko, videčemu, da njemu — ki je vendar tako mil, tako krotak, tako skromen, tako pravico ljuben in tudi tako blag do drugorodea — ni pravice in milosti. Tudi Slovenec je v minolem letu čisto imel trenotkov, ko je bil v nevarnosti, da klone duhom, da se upogne v obupu in resignaciji, ko je videl, kako mu strup klevete razjeda božje in človeško pravo in kako dobiva palico v plačilo za blago nprav svojo. Čisto, čisto smo bili tam blizu resignacije, ali resignirali vendar nismo, ker se nam zopet vhipu vznbuja čut, ki neprestano tli v sreč našem in ob katerem se zopet vpenja kvišku naš duh: to je vera, da vendar ni možno, da bi krivica definitivno zmagovala nad pravico, da bi mogla zlobnost ljudij ubijati, kar je božja roka ustvarila za življenje.

Spremljaj nas torej tudi tja v novo leto ta blažilna vera, da smo ustvarjeni za življenje, da imamo v sebi zmoglost za življenje in da nam je usojeno življenje — boljše življenje, naroda dostojno življenje, življenje jednakega prava in svobode.

To je naše pristrčno voščilo narodu slovenskemu za novo leto. Pa še jedno pristrčno željo imamo na sreč z onim gospodom župnikom kranjskim, ki je te dni v našem listu drastično označil vso nezmislčnost srditih bojov med nami, željo, da bi se boljše spoznavali in objektivneje sodili: brat o bratu, stranka o stranki. Saj ne tipimo toliko zbok razlike v nazorih, vsled tega da so stranke, ampak na odurnosti v obče vajanju trpimo pojedineci, trpi stvar in trpi ukupnost.

Oblike vsaj naj bi se ublažile v bodočem letu, postali naj bi bolj stvarni in manje osebni!

To je naša želja ob pragu v novo leto. Razlika v nazorih naj nas ne ločuje več osebno. Osebna dotika pojašnjuje in ublažuje marsikaj. Vsaj ta rana, ki si jo režemo sami, naj se zaceli v bodočem letu! V tem zmislu kličemo vsem rojakom, somišljenikom in nesomišljenikom: **srečno novo leto!**

»Slovenka« menja z novim letom urednico. Gospa Márica Bartol-Nadlišek, ki je od početka do sedaj tako uspešno in požrtvovalno urejevala list, je zaradi preobitnega drugega dela odložila uredništvo. Bodi ji na tem mestu v imenu slovenskega ženstva izrečena najtopljejša zahvala na neumornem in nesebičnem trudu in najsrečnejše častitke na tako lepim uspehih! Tudi nova urednica, gospica Ivanka Anžič, čitateljem »Slovenke« in »Edinosti« že dobro znana po raznih člankih in podlistkih, si bo prizadevala urejevati »Slovenko« tako, kakor to zahteva čast slovenskih žena. Več v tem pogledu je razvideti iz vabila na naročbo, priloženega nedavno »Edinosti«. Le to še treba omeniti, da se bomo trudili, da takoj početkom leta — prva številka izide sredi januarja meseca — vsekako pa pozneje, nabavimo »Slovenki« slike iz slovanske umetnosti, slovanskega življenja, slovanskih pokrajin, mest itd.

Še druge spremembe gledé »Slovenke« z novim letom treba ponovno omeniti: List ne bo več izhajal kakor priloga »Edinosti«, ampak kakor samostojen list, in sicer mesečnik. Oblika se mu seveda razmerno poveča, a cena mu bo 6 kron za vse leto.

Denarne pošiljke in pisma v stvarih ekspedicije je naslovljati na upravništvo »Slovenke«, Trst, ulica Molino piccolo 3. II., rokopise pa urednici, gospici Ivanki Anžič v Trstu, ulica Campanile 10. III. nadstr.

Uredništvu se je posrečilo, da je nabavilo že mnogo raznovrstnega in zanimivega gradiva, ne le člankov o ženskem vprašanju, ampak tudi o umetnosti in književnosti, ter krasnih črtic, povestij in lepih pesmic. Nadejamo se torej, da bo prva številka IV. letnika »Slovenke« pravi elitni zvezek, s katerim bo lahko zadovoljno cenjeno čitateljstvo. Na slovenskem občinstvu je sedaj, da se čim mnogobrojnejše, in to pravočasno naroči na edini slovenski ženski list, kateremu želimo najlepših uspehov.

Narodnemu delavcu v spomin. Včeraj ob 5. uri pop. je izdihnil svojo blago dušo vrli narodnjak Fran Dodič. Pokojnik je bil mnogo let v službi pri Lloydu ter mnogoleten ud »Delalskega podp. društva«. Udeleževal se je narodnih bojov in bil obče priljubljen mej svojimi tovariši.

Pogreb bo jutri dne 31. t. m. ob 3. popol. iz hiše žalosti, ulica Navalí šte. 1.

Lahko ti zemljica in vječnaja ti pamjat!

K—s.

Pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah vabi na »Silvestrov večer«, ki bo jutri dne 31. decembra 1899. v stekleni dvorani »Narodnega doma« z jako obširnimi in zanimivimi razporedom in sicer: z možkimi in mešanimi zbori, komičnim prizorom, deklamacijo, šaljivo igro, srečkanjem na lepe dobitke, prehodom iz starega leta v novo in plesom. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Vstopnina 20 nč. za osebo; srečke 10 nč. Na obilno udeležbo vabi odbor.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda vabi na veselico, ki jo priredi dne 1. januarja 1900 v »Slovanski čitalnici« (ulica S. Francesco št. 2, I. n.). Sodelovali bodo iz prijaznosti pevec »Bratovščine družbe sv. Cirila in Metoda« in pevsko društvo »Vesela« iz Škedenja. Vspored: 1. H. Volarič: »Gospodov dan«, mešan zbor. 2. Lomakin: »Slava Bogu v višnjih«, mešan zbor. 3. Dr. B. Ipavie: »Domovini«, moški zbor s tenorovim in baritonovim samospevom. 4. Igra: »Zakonske nadloge«. Vstopnina: 20 nč., sedež 10 nč. Začetek točno ob 5. uri zvečer. Ker je dohodek veselice namenjen v pokritje stroškov za Božičnico, se radodarnosti ne stavijo meje. Na obilno udeležbo na tej prvi veselici tržaških Slovencev v letu 1900 vabi odbor.

Pevsko društvo »Lipa« v Bazovici priredi v ponedeljek dne 1. januarja 1900 svoj pevsko-zabavni večer v gostilni pri »Lipi«. Podporni udje in prijatelji petja so najuljudneje povabljeni na ta prvi sestanek v novem stoletju.

(Dalje v prilogi.)

Morala sva preko dvorišča.
Luna je bila svojo blede svetlobo na zemljo,
v Bikčevem vinogradu so koncertovali črički,
nekje v dolini je hrščala vrana.

Nisem vedel, kaj bi rekel. Ker pa ne gre,
da bi molčal v družbi mlade dame, sem se vendar
ujunačil:

«Gospica Helenka!»
«Gospod Gromozenski, želite?»
«Glejte, kake sence delava!»
«Res, sence izgledajo, kakor da bi midva
bila...»

«Da, brat in sestra», sem ji prestrigel besedo.
Bila sva pri kleti. Ona je odprla vrata, jaz
sem prižgal luč in ona je napolnila steklenice. Po-
tem pa je prinesla še dve čaši. Natočivši iz malega
sodčka, je menila:

«To vino je staro dvanajst let».
Moral sem vzeti jedno čašo:
»Na Vaše zdravje, gospica Helenka!»
«In na Vaše zdravje, gospod Gromozenski».
Trčila sva in čaši sta zazveneli. — Vino je bilo se-
veda izobno.

Dospelva zopet v sobo so naju vsi gledali
nekako smehljaje, le Slava je zrla v stran.

Bikec nama je pretil s prsico:
«Sta pa dolgo izostala! Ta mladina! Ta
mladina!»

Hvaležen sem bil gospodu nadužitlju, da se
je vzdignil ter sprožil napitnico gospici Vandii in
Vekoslavu, najnovejšemu parčku našemu.

Trkali smo in pili.

Potem se je dvignil gospod Bikec in je na-
pil vsej družbi in — meni še posebej, zatrdivši, da
sem si kar hkratu pridobil vse njegove simpatije,
a potem se je poredno obrnil do Helenke: «Kaj
ne, Helenka?»

Družba pa je zaorila:
«Živio! Živio!»

In zopet smo trkali in pili, a Bikec je za-
šel peti:

Kolkor kapljic, tolko let — — —
Slava je ostala in odšla, češ, da jo glava
boli.

Dolgo je ni bilo nazaj. Govorili smo o tem
in onem, a Slava le ni bilo.

Začelo me je skrbeti.

Vzel sem klobuk in šel iz hiše.

Slave nikjer.

Parkrat sem obhodil hišo.

Potegnil je rahel vetrič in klopotec ob tepki
se je ogasil.

Vleklo me je k tepki. In glej, tam na tepki
je slonelo nekaj belega: bila je Slava.

Ihtela je.

«Slava, gospica Slava, kaj Vam je?»

«Nič, nič! Prosim, pustite me samo!»

Njen glas se je tresel, solze so ji lesketale v
očeh kakor biserji.

«In ako Vas ne pustim!»

Zopet je zaihtela.

«Slava, jaz Vas, jaz Te ne pustim!»

Nisem čakal, kaj poreče, ampak kar prijel
sem jo za roki in jo potisnil na svoje prsi.

«Kaj delate?»

«Kar moram, ker ljubim — tebe miljenka
moja!»

«Mene — in ne Helene?»

«Tebe, tebe in samo tebe — a ti?! —»

Svoje obličje je skrila na mojih prsih; jaz
pa sem pritisnil ustnici na njene zlate lase in luna
je obsevala srečen par...

Tukaj, pod tepko zaključujem tudi potopis,
prepričan, da Nemeigren ni s takimi čuti zaključil
svojega zapeljivega «Potovanja na Triglav».

(Zvršetek).

Velika zaloga
solidnega pohištva in tapecarij
od
Viljelma Dalla Torre v Trstu
Trg S. Giovanni hiš. šte. 5 (hiša Diana).
Absolutno konkurenčne cene.
Moje pohištvo donese srečo!

Službo išče
mlad trgovski pomočnik za trgovino s kolo-
nialnim blagom, več slovenskega, nemškega
in laškega jezika, spreten prodajalec, lepega
vedenja in z najboljšimi spričevali. Ponudbe
na upravištvo »Edinosti« v Trstu.

Sprejme se
trgovski pomočnik v trgovino z
jedilnim blagom. Zahteva se znanje
slovenskega in italijanskega jezika
in z dobrimi spričevali. Ponudbe
pod »Trgovec« glavna pošta v Trstu.

„KAMPANJA“
se daje v najem.
V sv. Ivanu pri Trstu, za cerkvijo,
se daje tudi za dlje časa v najem
„kampanja“ v lepi legi, v velikosti
10.300 □ metrov, všteti 2 sobi, klet in
hlev. Reflektanti, ki znajo nemški (četudi
le nekoliko) imajo prednost.
Oglasiti se je pri Franu Fox-u, Sv.
Ivan pri Trstu št. 261.

„Slavisches Echo“
nezavisno glasilo za politiko, narodno
gospodarstvo, znanstvo in umetnost,
izhaja na Dunaju od novega leta 1900 kot tednik
vsako soboto na 12-16 straneh ter stoji na leto
6 gld., na pol l. 3 gld. na četrt leta 1.50 gld.
„Slavisches Echo“ ima namen, braniti
ustavno in zgodovinska državna prava slovanskih
narodov ter dokazovati, da spadajo duševno in
moralno v isto vrsto z drugimi arijskimi narodi.
Pridobil si je sodelavnikov, priznanih sil, med vsemi
slovanskimi narodi.
„Slavisches Echo“ imain sprejemlje in-
serate solidnih slovanskih in drugorodnih firm, ki
so navezani na razne dežele.
Uredništvo in upravištvo „Slavisches Echo“
na Dunaju.
Eugenikasse 37.. Wien X.

Najcenejši izvor za nakup
dokler traja zaloga.
Gld. 2.20 stane 1 Anker Rem.
žepna ura od niklja s posre-
brneno franc. verižico in ška-
tljico. — Gld. 4.65 stane 1
Remont. ura od čistega srebra
s posrebrneno ameriško ve-
rižico in škatljo. — Gld.
4.90 stane 1 Remont. ura od
čistega srebra za gospe s po-
srebrneno angleško verižico in
škatljo. — Gld. 11.50 stane
1 Remont. zlata žepna ura od
14 karatn. zlatu s škatljo od
atlasa in krasno verižico.
Za vsako uro jamčim 3 leta.
Gld. 1.50 stane 1 prstan od čistega 6 karatn. zlatu s
krasnim kamnom.
Razprodaja proti povzetju ali predplačilu doti-
čnega zneska. Blago, katero ne ugaja, se sprejme
tekem 8 dni nazaj in se izplača dotični predplačani
znesek, vsled česar se ni bati kupovalcem nikake škode.
BRÜDER HURVIZ, izvozna trdnica
Krakovo, Stradon 17.
Bogato ilustriran cenik od ur, pošad,
zlatega, srebrnega in od blaga kineskega zlatu
po znižanih cenah brezplačno in franko.
Iščejo se agentje.

NOVA DROGERIJA
DRAGOTIN-A JENULL
v TRSTU, Via Geppa vogal Via Carradori 6.
e preskrbljena z vsem v to stroko spadajočim blagom.
Priporočam zlasti vse predmete za čiščenje, barvanje in
zbojisanje vina. Specijaliteta v zdravilih za govejo živino,
konje, prešice itd., razkužilo proti bubonični kugi, raz-
kuživa mila in razkužila v prah za oblažiti zrak v vodnikih,
straniščah, jamah itd.
Za božične praznike suho sadje in zlasti primeske v
prahu ali pa v kosih za klobase, itd.
Vse po nizkih cenah
Ozira se na svoje 26-letno službovanje v drogerijah
v uci Ghenga in Benvenuto ter obljublja točno in pošteno
postrežbo se priporočam slav. občinstvu v mestu in na deželi.
Spoštovanjem
Dragotin Jenull.

Mlin na par.
Čast mi je naznaniti vsem gg. trgovcem
jestvin, da imam mlin na paro, v katerem
meljem vsakovrstne turšne moke. Pošiljam
moko na dom točno in po najnižji ceni.
Sprejemam tudi naročila za mlenje za za-
sebnike po jako nizki pristojbini.
Za kakovost blaga jamčim.
Pričakuj obilo naročb beležim se udan
Valentin Skočir
Via Giulia št. 309. (Boschetto).

Glasbena šola.
Podpisani učitelj glasbe odprl je v ulici Co-
logna št. 2. I. nadstropje (za javnim vratom) šolo
za poučevanje sledečih predmetov: **teorija, gla-
sovir, petje, vse tamburaške instrumente,
mandolin, vijola, čelo in violon** (contrabas)
Natančneje pojasnila daje podpisani vsaki dan
od 11. do 12. ure predp. v zgoraj imenovanih pro-
storih. Pisma istotja. — Za vspešni in točni pod-
uk jamčim. — Priporočuj se za obilno udeležbo
udani
Hrabroslav Vogrič

M. AITE.
Trst. Via Nuova, vogal Via S. Lazzaro št. 8. Trst.
Čast mi je javiti sl. občinstvu in cenjenim
odjemalcem, da sem prejel bogat izbor raznovst-
nega blaga za jesen in zimo in sicer: **sukno** za
gospe in gospe, **flanelo**, **perkal** za obleko in bluze
v najnovejšem risanju kakor tudi barvan in bel
ter **piket** za perilo; **maje** vseh vrst od volne al
bombaža, **odeje** (kovtre) s podvleko ali od volne, **pre-
roge**, **preginjala** itd. itd. Imam v zalogi tudi veli-
ki izbor **drobnarij** za krojače, šivilje in modistke. Sprej-
mam naročila za **izgotavljanje oblek za gospe**, ka-
tere izvršim po meri z največjo točnostjo in
natančnostjo po cenah brez konkurence.
Velik izbor blaga za zastave in narodnih
trakov za društvene znake.
Vse po najnižjih cenah.
Nadeja se tudi v prihodnje podpore cenj.
odjemalcev in sl. občinstva, beležim se najuljudne e
M. AITE.

Zaloga in tovarna
pohištva vsake vrste
od
Alessandro Levi Minzi v Trstu.
Piazza Rosario šte. 2.
(šolsko poslopje).
Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in
slikah. Ilustriran cenik gratis in franko
vsakemu na zahtevo.
Cene brez konkurence.
Predmeti postavijo se na brod ali
železnico, brez da bi se za to kaj
zaračunalo.

Brzjavna in telefonična poročila.
(Zadnje vesti.)
Dunaj 30. Minister za vnanje stvari, grof
Goluchowski in predsednik v ministerskem svetu,
pl. Wittek, sta bila danes vsprejeta od cesarja.
Vojna v južni Afriki.
London 30. «Times» trdijo, da je vojno mi-
nistertvo prejelo brzjavko, katere pa ni hotelo
priobčiti, ker javlja, da so afrikanderji v Kapu v
odprti revoluciji. Generala French in Gataere da
sta v kritičnem položaju. Tudi Methuen da je po-
polnoma obkoljen. Slednjič da je situacija v La-
dysmithu obupna.

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena

"Vzgoja in omika ali izvir sreče"

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blaziti in prav olikati ter se dobi za predplačilo 1 gl. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti postnemu povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju, III. Hauptstrasse N. 24, 3. Stiege II. St., Th. 38.**

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako ni mu kupec poslal knjigo še nerazročeno in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana, knjig je malo več.

OGLAS.

Uvajamo si naznaniti slav. občinstvu, da smo odprli na **Corso 31**, kjer je bila prej Ceria-va prodaja butelj.

trajno razstavo

z velikim izborom priprav za kôpanje vseh najnovejših zistemov z dotičnimi pečmi, kakor tudi umivalnikov in closetov. V ravnoistem prostoru se nahaja

velika zaloga LINOLEJA

iz „Prve avstrijske tovarne za linolej“ v Trstu.

Vhod skozi trgovino z železom Corso 33.

V nadeji, da nas naši cenjeni odjemniki počaste s svojim posetom, beležimo velespoštovanjem

CARL GREINITZ NEFFEN
Corso 33 - Podružnica Trst - Corso 33.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 centimetrov dolgimi Loreley-lasmi, dobila sem jih vsled 14-mesečne uporabe svoje samoiznajdene pomade. To so najslavnejše avtoritete priznale za jedino sredstvo, ki ne povzroča izpadanja las, povpešuje rast istih, poživlja lasnik, povpešuje pri gospodih polno močno rast brk ter daje že po kratki uporabi lasem na glavi kakor tudi brkam naraven lesk ter polnost in ohrani te pred zgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Cena lončka 1 gl., 2 gl., 3 gl., 5 gl.

Pošiljam po pošti vsak dan, ako se znesek naprej pošlje ali pa s postnim povzetjem po vsem svetu iz tovarne, kamor naj se pošilja vsa naročila.

Ana Csillag

Dunaj I., Seilergasse 5.

„Gostilna pri javnem vrtu“ v ulici Molin grande št. 4

je preskrbljena z najboljšim vipavskim in istrskim vinom in z vedno pripravljenimi imenitnimi jedili, ter se priporoča posebno za praznike slav. občinstvu za mnogobrojen obisk.

Spoštovanjem

Marija Rep,
krčmarica.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano izvrstno, bolečine blažeče mazilo dobiva se po 40 nvč., 70 nvč. in 1 gl. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to

splošno priljubljeno domače sredstvo

vedno le v origin. steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samo steklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelki.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.
Elizabetne ulice 5.

Popolno novi, v prvič razstavljeni

MEJNARODNI PANORAMA

TRST - Borzni trg 14 - TRST

Od 25. decembra do 1. januarja:

PETROGRAD, glavno mesto Rusije.

Cerkve, poslopja itd.

Vstopnina 20, otroci 10 kr.

Dobiva
se povsod!

Najboljše
voščilo (biks) sveta
je Cipil-Metodovo voščilo.
Da brez truda hitro najlažji bliše.
Kdor hoče obuvalo ohraniti lepo,
naj kupuje samo Cipil-Metodovo voščilo.
Ivan Drufovka v Gorici
na Travniku št. 5.
Podružnica v Sežani in Komnu.
Zaloga vsakovrstnega usnja.
Ceniki trgovcem zastoj in franko.

Zahtevajte
povsod!

Engel-ova juha

Iz tovarne za konzerve, olupljen grah in zimski ječmen (šestovrstnik) v Leoberdorfu je najboljše in najcenejša hrana. Redilna snov glasom uradne analize 86 1/2 % ter je vsled dobrega ukusa in priproste hitre priprave neprekosljiva. Prospekti in poskušnje na željo brezplačno. Važno za javne zavode in konsumna društva. Ugodni pogoji za razprodajalce. Naročnine: Bureau Wien II/1 Taborstrasse 25.

K imenovanju

e. kr. rezervni častnikov priporočamo „Zavod za uniformiranje in civilno krojačnico FRAN-A JIRAS-A“ v Trstu, ulica Caserma 9.

Cene nizke, postrežba točna in zanesljiva.

„THE GRESHAM“

angleško zavarovalno društvo na ži ljenje Londonu.

Aktiva društva do 31. decembra 1897. Kron 159.997.579.—
Letno vplačilo premij in obresti do 31. decembra 1897. 28.823.375.—
Izplačana zavarovalnina in obresti od obstanka društva (1848.) 343.860.067.—
V letu 1897. izdanih 7468 polje za glavnico od 67.331.351-91

Prospekti, ceniki in v obče vse druge informacije dopošljejo se vsakemu na pismo vprašanje od niže imenovanega zastopstva, katero dopisuje v vseh jezikih.

Glavno zastopstvo v Trstu.

Via del Teatro št. 1, „Tergesteo“ Scala IV.

Išče jo se dobri, zastopniki agentje in potovalci.

Prva kranjska tovarna testenin

Žnideršič & Valenčič
v lir. Bistrici

priporoča svoje priznane **izborne testenine**, kot **makarone, fideline** in **različne vloge za na juho** v različnih kakovostih.

Prvi sijajni uspeh najinih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin zavžilo, kot najinih v teku enega meseca, kar jih izdelujeva.

Spoštovane gospodinje, sezite po teh pristno domačih testeninah, katere pri nas sedaj še oni se slastjo zavživajo, ki dosedaj niso hoteli vedeti o njih, kajti najine testenine so bolj okusne, tečne in redilne kakor vsake druge in gotova sva, da se morajo vsakemu priljubiti, kdor jih le poskusi.

Dobè se v vseh prodajalnicah jestvin ali povsem zanesljivo so le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kg. z našo firmo.

Trgovcem pošiljava cenik zastoj in franko.

PRSNI PRAH (prah za izvožčke)

(ne kašlja).

najbolje sredstvo proti kašlju, hripavosti, zaslišanju, nahodu in drugim kataricnim afekcijam.

Škatljica z navodilom po 30 nvč. Dobi se jedino v

lekarni **PRAXMARER, „Pri dveh zamorcih“**

občinska palača, Trst.

Zunanje naročbe izvršujejo se pobratno osto.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročtvom,

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovanska Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2 %, na menjico po 6 %, na zastave po 5 1/2 %.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10—12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Zaloga vina F. PETECH

TRST. - Via delle Pošte št. 10.

Istrska in dalmatinska vina iz najslavnejših kleti. Cene brez konkurence, blago pristno in najboljše kakovosti. Istrsko novo fino 30, boljše 32. Dalmatinsko fino 30, Opolje novo fino 32 v vsakej množini v sodčkih in buteljkah od litra naprej franko na dom na katerikoli kraj mesta. Izven mesta franko užitninskega davka. Naročbe v zalogi ali s pošto dopisnico.

Kurje oči

trdo kožo, žulje itd. odpravi hitro, brez bolečin in gotovo, izvrsten, v svojem učinku neprekosljiv **Trnkoczy-jev obliž**, kateri se dobiva v **Franciscus-Apotheke na Dunaju V/2 Schönbrunnerstrasse 107**. Cena 60 kr., po pošti kot uzorec brez veljave 65 kr., kot priporočena pošiljatev 80 kr., franko po predplačilu zneska v poštini znamkah ali proti povzetju. Obliži za poskušnjo 35 kr., po pošti 40 kr. **Učinek zjamčen!** Razpošiljatev takoj po sprejemu naročbe V Trstu se dobiva pri gosp. lekarnarju **SERRAVALLO, Piazza del sale**.

Kaj je služba!! Prejeli smo: Še tega je bilo treba, dragi gospod urednik! Poleg že toliko »vprašanj«, ki nam Slovencem v teh čudnih časih grené življenje, so nam naši prepri naprtili še jedno novo, in nam se zdi: najbolj nepotrebno mej vsemi. Vprašanje namreč: Kaj je služba, kdo ima službo in kdo je brez službe?

Goriški »Narod« je n. pr. dal na to vprašanje odgovor, ki je nas odvetniške koncepcije ne le pahnil med ljudi, ki so brez službe, ki nas ni le diskvalificiral za posel poslanca, ampak nas je kar izključil iz občine onih ljudi, ki sploh smejo reflektirati na zaupanje naroda. To je hudo, jako hudo. Ali naj se mirnih rok uklonimo tej sodbi? Ali je bodoči odvetnik, akademično izobražen človek, ki pa že sedaj pošteno služi in pošteno dobi svojo plačo, ali je človek, o katerem ni do sedaj dvomil nihče, da mu gre primerno mesto v socialnem življenju, ali je tak človek res »brez službe«? Tu moram že govoriti in odgovoriti pro domo, in pravim, da sta roko, ki je napisala tako sodbo, vodila le strast in osebno sovraštvo. Jaz imam drugačen odgovor na vprašanje, kdo je brez službe?

Po mojem mnenju ima službo vsaki človek, ki ima sposobnost in voljo v to, da si pošteno služi svoj kruh! Le kdor ne zna in neče delati, ta je brez službe! In jaz bi sodil, da je posebne hvale vreden in da si je pridobil pravice do posebnega javnega zaupanja baš oni, ki si je izven varnega pristanišča e. k. službe znal pribaviti pošteno ekzistenco in častno pozicijo v človeški družbi!

Jeden prizadetih.

»Mir« — tednik. Glasilo koroških Slovencev, »Mir«, prične z novim letom izhajati kakor tednik, t. j. vsaki četrtek. »Mir« stopa v XX. leto. Sprva je izhajal samo dvakrat na mesec, od l. 1892. trikrat, a sedaj stori nov in važen korak naprej, postane tednik. List je za koroške Slovence jako velike važnosti. Želeli je zato, da najde naročnikov in podpornikov tudi zunaj Koroške, ker se mu je boriti z mnogimi težavami. Naročnina iznaša na leto samo 2 gl. »Mir« bo slej kakor prej hodil po poti, katero mu je odkazal njega ustanovitelj, monsignor Andrej Einspieler. — Priporočamo »Mir« rojakom, da si ga naročujejo ter s tem podpirajo edini slovenski list na Koroškem, a s tem tudi slovensko stvar ob meji.

Lep noveletni dar!! Nekaj izredno lepega nam je poklonil za novo leto gospod Simon Skrinjar, blagajnik moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu, v krasnih novih razglednicah. Na visokem zidanem znamenju plapolata trobojnica. Nižje je naslikana ura, katere kazalec kaže 1/4 na 12. uro in takoj spodaj je čitati klic: »Vzdramite se!« Pod tem napisom v dolbini stojita kipa sv. Cirila in Metoda. Skozi vrata v ozadju pa se usuvajo slovanski narodi s trobojnimi prapori ter se zbirajo krog znamenja. Njim nasproti je postavljen nekak šator, nad katerega streho šviga plamen. Na pragu tega šatora pa stoji — obrnjena proti ljudstvu, ki se željno in ljubeče ozira vanjo — visoka, zmagovita žena: Slava. Glavo jej ovija lovorjev venec in v jedni roki drži palmovo vejo. Drugo roko pa ima visoko vzdignjeno in resnega obraza kaže narodom na uro in na sveta brata: Vzdrnite se! Čas hiti! Vaša rešitev je v vzvišeni ideji, katere glasnika sta bila sveta slovanska apostola! Ni-li to uprav divna ideja?! A tudi izvedena je mojsterski. Načrt tej razglednici je narisal pevovodja društva »Kolo«, gosp. Hrabroslov Vogrič, izdelana pa je v zlati slovanski Pragi.

S posebnim ozirom na to, da je čisti dobiček namenjen v prid družbi sv. Cirila in Metoda, priporočamo te krasne nove razglednice prav iskreno našim rodoljubom in rodoljubkam! Prav kakor navlašč so za noveletno voščilo Slovencev Slovincem.

Električno gledališče. Gospod Kautsky priredi dve svoje velezanimivi predstavi na Kontovelju, v dvorani gosp. Stoke, jutri dne 31. t. m. in 1. januarja p. l. Vsakokrat povsem nov program. Začetek ob 6. uri zvečer. Gospoda Kautskega priporočamo v obilen obisk.

Lokalna železnica Trst-Poreč. Politični obhod in razlavitveno postopanje glede spremene

njene proge od km 4.3 do 4.8 imenovane železnice se ima vršiti dne 5. januarja 1900. Komisija se snide ob 10 in pol predpoludne v Sv. Soboti ter bo o tej priliki vsaki udeleženec smel prigovarjati načrtu proge, oziroma razlavitvi.

Davčni in sodni depozitni urad v Kobaridu. Na podlagi najvišjega sklepa od 12. oktobra 1899 se ustanovi v Kobaridu na Primorskem za občine okrajnega sodišča enakega imena, ki začne ob enem uradovati, davčni in sodni depozitni urad.

Ta urad začne poslovati s 1. januarjem 1900. Od tega časa izločijo se občine Breginj, Kreda, Drežnica, Idersko, Kobarid, Libušnje, Livek, in Sedlo, ležeča v sodnem okraju bovškem iz okrajev davčnih uradov v Tolminu, odnosno v Boveu, ter se dodele okraju davčnega urada v Kobaridu.

Brzjavni in telefonski promet meseca novembra 1899. — Na e. kr. brzjavni postajah poštnega ravnanstva tržaškega bilo je meseca novembra 1899 in sicer

na Primorskem:	
oddanih	49423
došli	57356
tranzitujočih	145659
vseh brzjav	252438
od teh jih odpada na Trst sam:	
oddanih	35852
došli	41126
tranzitujočih	132463
vseh brzjav	209441
na Kranjskem:	
oddanih	7229
došli	9285
tranzitujočih	14232
vseh brzjav	30746

Telefonski promet:

V interurbanem telefonskem prometu bilo je pogovorov v istej dobi:

v Trstu	2283
» Opatiji	269
» Pulju	122
» Ljubljani	252

V lokalnem prometu govorilo se je:

v Trstu	230000 krat
» Pulju	6500 »
» Gorici	5220 »
» Opatiji	1410 »
» Ljubljani	13580 »

Štrajk v kazni Intel v Kopru tudi včeraj še ni nehal. Pravijo pa, da je nekaj kaznjencev včeraj začelo zopet delati.

Lastniki grobov na pokopališču pri Sveti Ani, ki so dobili leta 1889. desetletne koncesije, naj se oglase do konca marca 1900. na tuk. magistratu, da ponovno koncesije, ker iste potečejo z letom 1899. Prijaviti se je v V. oddelku, na mestnem fizikatu; tu se nahaja spisek grobov, katerim koncem t. l. poteče rok. Isti spisek se nahaja tudi pri nadzorniku pokopališča.

Vedeževalka vzrok samomora. Mladi mornar Žiga Čizin na Reki je dvomil na zvestobi svoje izvoljenke. Da se prepriča, kako je prav za prav z njenim srčecem, se je podal k neki vedeževalki, ki mu je prerokovala iz kart, da njegova draga kmalu poroči — drugega. Ves razburjen je šel k njej, beseda je dala besedo, ločila sta se z sovraštvom v sreih. Tretji dan so našli mornarja — obešenega.

Nekaj za igralce v loteriji. Napredek in olajšave na vseh poljih! Tudi e. kr. ravnanstvo loterije noče zaostati. Da bo lahko več ljudi deležno blagov igranja na loteriji, je znižalo najmanj svote, za katere se sme igrati, tako-le: Do večera v sredo je staviti najmanj 5 novč (dosedaj je bilo to mogoče le do torka); v četrtek lahko igrate za 10 novč. (prej 20); v petek za 20 (prej 30), a v soboto za 35 novč. (prej 50). Ta uredba stopi v veljavo s 1. januarjem 1900. Z istim dnem se uvede tudi kronska veljava.

Požar. Sinoči je nastal ogenj v izložnici trgovine s evetjem trdke Rieger v ulici S. Nicolo št. 13. Gasilec se je kmalu posrečilo ugasiti požar. Škode je za kakih 60 gl., ki pa je pokrita z zavarovanjem.

Dražbe premičnin. V torek, dne 2. januarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled navedbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici S. Giacomo in monte št. 10, hišna oprava; v Barkovljah št.

120 in 298, samotnik vrvi, belo vino in 1 bicikl; v ulici Madonnina št. 14, hišna oprava; v ulici Zovenzoni šte. 1 in na Acquedotto št. 1, hišna oprava; v ulici Corso šte. 1, galanterije; v ulici Muraglione št. 4, hišna oprava; v Škedenju št. 4, hišna oprava; v ulici della Pietà št. 23 a, ob 11. uri, hišna oprava; pri Sv. M. Magd. Spodnji št. 317, hišna oprava in perutnina; v ulici Torrente št. 10, 1 bicikl.

Zaradi praznikov izide prihodja številka »Edinosti« v torek zvečer ob 6. uri.

Različne vesti.

Svoboda tiska na Ruskem. S prvim januarjem 1900 (starega koledarja) stopi na Ruskem v veljavo novi zakon o tisku. Z istim je zagotovljena svoboda tiska. Rusko novinstvo piše navdušeno o ministru, ki je napravil načrt tega zakona ter pregovoril carja, da odobri istega.

Cecil Rhodes svoboden. Pravijo, da se je zloglasnemu Cecilu Rhodesu posrečilo ubežati z Kimberleya, kjer so ga oblegali Boerci. Zlezel je baje v kožo — opice in neka zamorka ga je vedla skozi čete Boercev. Zadnjič smo poročali, da ga Boerci namerjajo kazati po velikih mestih v zverinjaku. Primeren kostim bi potem takem že imel, sedaj pa le z njim v — menažerijo!

Glazbenika Millöckerja je v Badenu, kakor poročajo z Dunaja dne 29. t. m., zadela kap. Težko da bi okrevl.

Kako se Succci „posti“. »Umetnik« v stradanju, znani Succci, ki se baje zamore postiti 40 do 50 dni, je razkrinkan. »New Yorker Staatszeitung« piše namreč o njem, da so ga v Rio Janeiru zasačili, ko se je krepčal z umetno pripravljanim mesom. Ti preparati in nekoliko kisle vode je zadovoljili, da je lahko izvrševal svoje — lažne čudeže.

Poljub po telefonu. Parižani se smejejo nesreči, ki se je pripetila nekemu visokemu dostojanstveniku, ki je imel navado, da je za telefonično zvezo prosil tako-le: Gospica, če me zvežete kmalu z številko to in to, Vam dam poljubček. Nekatere telefonistke so se smejale tej galantnosti, pri eni pa je obsedel. Tožila ga je zaradi razžaljenja časti in nedavno je bil obsojen v — dva meseca ječe.

Morski roparji so na širokem morju napali angleški parnik »Cheong Kong«, se polastiti vsega, kar je imelo le količjak vrednosti, z angležkim parnikom napali neko drugo ladjo, ki je vozila opij in zlato, ter potem z blagom obeh ladij zginili v daljavo. Tako pripoveduje »Indépendance belge«.

Nesreče na železnici so sedaj še vedno na dnevnem redu. Dne 28. t. m. zjutraj je trčil koroški osebni vlak na postaji Sv. Mihael na Štajerskem v drugi vlak, ki je stal na progi. Več vozov je razbitih, stroj potniškega vlaka je poškodovan. Hvala Bogu, da je ranjen samo en potnik, in še ta neznatno.

Bojevit častnik. V Subotici na Ogerskem se je dne 28. t. m. v neki kavarni sprl honvedski nadporočnik Heteffy s komitatskim uradnikom Kanyujem, potegnil meč ter odsekal nasprotniku — uho. Ko je Kanyu videl v ogledalu, kakšen je, je zgrabil revolver ter se — ustrelil.

Spomini kneza Bismarcka. Založnik Cotta v Stuttgartu je bil od Bismarckovih dedičev kupil pravico do izdajanja Bismarckovih memoir, in sicer jih je kupil za 1 milijon mark. Prva dva zvezka sta že izšla. Izdajo tretjega zvezka pa so Bismarckovi sinovi zabranili, ker je v tem zvezku govor o zgodovini Bismarckovega odpusta iz službe, kar bi cesarju Viljumu ne moglo ugajati. Cotta toži Bismarckove sinove na odškodnino.

Božičnica v Italiji. Hvala Bogu, pri nas vendar še ni tako hudo. Takih Božičnic nimamo še. Saj se dogaja tudi pri nas, da seljudje tu pa tam malec zrahljajo kosti, ko so se preveč navžili razne, a božjega daru, ali toliko grdih zločinov na takov sveti večer, kakor jih je bilo letos v Italiji, ne, tako daleč, ali prav za prav: tako nizko nismo še. V Italiji sta se na sveti večer primerila dva umora lastnih očetov in dvajset družih umorov. Kakor je videti, je 2000-letna kultura že dozorela za polom, in drugi ljudje, ki ne živijo v Italiji, bodo morali postaviti v litanije še jedno prošnjo: dvatisočetne kulture, reši nas, o Gospod!

Vizija na Silvestrov večer

A. Z. Atanazijev

In med atomi luninih žarkov sem zagledal obraz... oh, tako krasan in mil...

Sneg je pokrival planjavo, mrzel veter je vél čez gorovje, luna je razsvetljevala zemljo — leto pa zginjalo v neskončni ljubezni. Korakal sem po ozki gazi, preko katere so se raztegovala drevesne silhvelte, podobne fantastičnim okostnjakom iz nepoznanega sveta.

Korakal sem po ozki gazi in iz opojnih saturnskih noči je prihajala moja prošlost. Pred mojim duhom so se vrstile grde in odurne podobe, ena za drugo, kakor se vrstijo borileci pred svojimi zapovedniki. Opazoval sem jih nekaj časa, potem pa sem začutil ono neizmerno bôl, ki polni rahločutne ljudi z obupom. Da bi pozabil te življenske vešče, sem hitel dalje, dalje, kakor človek, ki se bori proti deliriju.

„Najdem li kedaj pot spoznanja?“ popraševal sem se, dospelši do male cerkvice.

Sree in um sta molčala, ne znajoča odgovora.

„Najdem kedaj pot spoznanja?“

„Bim, bom...“ Na zvoniku je odbilo dvanajsturo. Postal sem in nenadoma je nekaj zatrepetalo v mojih prsih. Glas brona mi je donel na uho, kakor zadnji boleštni in koperneči pozdravi ljubečih duš. Nehoté sem uprl pogled v zvonik in potem na zvezdno nebo. Nešteto lučic je brlelo na sinjem oboku in med atomi luninih žarkov sem zagledal obraz... oh, tako krasan in mil... Sree se je počelo širiti vsled nekaj rajskih občutkov in dozdevalo se mi je, da narava dehti v pomladnem evetju.

Obraz je plovil na vznosih eterja ter se približeval zemlji. Pozabil sem svojih neljubih spominov in, povzdignivši se iz vsakdanjega prahu, opazoval ta rajski pojav, ki se mi je dozdeval znan bolj in bolj... »Kedaj in kje sem jo videl?... Gotovo je moralo biti v davno prošlih časih, v prvotnosti...«

Zopet je nekaj vstrepetalo v mojih prsih, žilice so zadrhtele kakor strune vijoline in neka dobrodejna zóna se je polotila mojih udov... Spoznal sem jo... Vizija, ki mi je donesla sveti mir, je bila — v e r a iz detinskih let...

In zopet sem korakal dalje po ozki gazi... umirjem... utolažen...

PODLISTEK

15

Zajčki samostan.

Potopisna novela.

Spisal: Ivan Gromozenski.

Glasno je zakašljala, jedenkrat, dvakrat, večkrat, a zastonj.

Prav poleg nje je ležal na tlaku Bog ve kako dolgo že — koruzni storž.

Pobrala ga je in z vso silo svoje roke vrgla skozi okno tja proti Vandi in Vekoslavnu.

Preslaba je bila; storž še ni preromal polovice prisojene mu poti, pa je že oslabil in zdrknul na tla.

Roza se je jezila.

»Že vidim, da moram sama tja; vsakega primem za jedno ramo ter ju razločim. Slava, pojdi z mano! Gospod Gromozenski pa naj gleda od tukaj, kako jaz ločim zaljubljenca.«

Šli ste po stopnicah dol. Kmalo sem ja videl, kako sta šli proti cerkvi. Slava se je ustavila. Ni hotela z Rozo v cerkev.

Tudi jaz sem se odstranil, nisem hotel gledati, kako Roza izvede svojo nakano.

Šel sem po istih stopnicah, kakor prej deklici. Spodaj sem krenil na levo stran, šel mimo dolgega, še precej dobro ohranjenega poslopja ter prišel do košate lipe, pod katero sem našel kamnato mizo in klop.

»Kdo je sadil to lipo, kdo postavil sem mizo in klop? Kdo ve?«

Sel sem na klop, jako vroča je bila, ker je sijalo solnce na njo.

Pred seboj sem imel podrtine vsega samostana v lepi skupini.

Vzel sem papir in svinčnik iz žepa. Nekdaj sem se učil risati »po naravi«. Umetnik nisem bil, toliko sem pa le znal, da sem vsaj glavne poteze spravil na papir.

»Slika mi bo v pomoč, ko opišem samostan«, sem mislil pri sebi.

Za menoj je nekaj zašumelo, a nisem se ozrl, kajti začel sem misliti o potopisu: kako dolg da bo, s kako slastjo ga vsprejme slovensko občinstvo in kako se bodo vsi slovenski kritiki mučili, da najdejo primernih besed za svoje slavospeve! Kar sem v duhu zazrl žensko bitje, spoznal Slavo — in hipoma so zginile vse misli o potopisu in o slavospevih, le njen mili obraz sem gledal in mislil na njo. Oh, kako lepo bi bilo, ko bi bilo to bitje moje, popolnoma moje!

»Oprostite gospod!« je nežen ženski glas prerezal moje sanjarjenje.

Zdrnil sem se; ni mi bilo ljubo.

Pri meni je stala dama kakih 20 let, oblečena po najnovejši modi.

Da je lepa, sem moral priznati.

»Imam-li čast z gospodom Gromozenskim?« Tudi njen glas je bil lep, le usta so se o govorjenju malo krivila, kar ni bilo lepo.

»Da, gospica! Za Gromozenskega se pišem.«

»Kaj-li hoče?«, sem si mislil... morda... no...« res nisem vedel kakega povoda.

»Potem so vas moj oče dobro opisali, ker koj sem vas spoznala.«

»Njen oče — mene opisal — ona koj spoznala — mene — hudirja... kedo so pa ti ljudje — ta oče, ki mene opisuje — in ta njegova hčerka, ki me je koj spoznala?«

Rešila mi je takoj uganjko.

»Moj oče so se včeraj vozili z Vami iz Poličan do Loč — če se spominjate, Bikee iz Konjice.«

Zdani se mi je.

»Da, da, zelo ljubeznjiv gospod, Vaš oče«, sem rekel in mislil: Kje je pa vzel tako hčerko? No, njegova že mora biti, ker sama pravi tako.

»Vi ste se jim jako prikupili; kar ves večer so fantazirali o Vas. Danes jim pa ni dalo miru; ker so čuli, da ste šli sem, morali so tudi oče, da Vas vidijo še enkrat — in jaz žnjimi.«

»Jako obžalujem, če sem morda neljub vzrok, da ste se Vi gospica morali potruditi semkaj.«

»O ne, nikakor ne, rada sem šla. — Malo je porudela.«

»Prosim Vas, pojte kar z menoj v naš vinograd! Tam na onem hribčku, pet minut hoda. — Oče težko hodijo, so pa šli kar po oni strani, kjer ni tako strmo. Poslali so me po Vas, gotovo že težko čakajo.«

»Z veseljem, gospica — a jaz nisem sam, nas je več družba.«

»To nič ne de. Vabim torej vso družbo; saj moj oče ima rad goste, a v kleti, hvala Bogu, imamo tudi toliko, da se nam ni treba bati.«

»Res, zdaj pa verjamem, da je Bikčeva«, sem mrmral. Obotavljal se pa nisem, ker bi bilo to ne le negalantno, ampak tudi neumnost sama na sebi, kajti čutil sem hud glad in hudo žejo.

»Nekje med zidovjem tiči moja družba; ako blagovolite malo počakati, pojdem po njo.«

»Ne izpustim Vas, pojva raje skupaj!«

Najprej sva našla Rozo.

»Roza, ti tukaj?« je vskliknila Bikčeva ter jo kar objela.

»Kakor vidiš! Pa tudi Slava.«

»Slava tudi?«

»In Vanda!«

»Vanda tudi?«

»In gospa Kokotova z soprogom.«

»Gospod Gromozenski, najraje bi Vas okregala, a nimam še take pravice; zakaj mi pa niste takoj povedali, da vaša družba sestoji iz samih ljubih znancev in prijateljev?«

»Še en gospod je tukaj — predstavi ga ti Vanda!«

Prišli so jeden za drugim: gospod nadučitelj in gospa Slava, zadnja Vanda in Vekoslav.

Živahno so se pozdravljali.

Oglasila se je zopet Roza:

»No, Vanda, predstavi ji vendar gospoda Vekoslava!«

Vanda je zarudela, a ne v zadregi, iz oči ji je sijala največa radost.

»Dovolite gospica, da Vam predstavim: sebe Vekoslava Godina — in gospico Vando — svojo nevesto.«

»Za Boga, kedaj pa se je zgodilo to?« je vskliknila gospa nadučiteljica.

»Naj jaz povem«, je začela Roza, »kar sem videla in slišala — le nič se ne huduj, draga Vanda! — kaj ne, da mi ne zameriš? Stala sta tam v cerkvi in gospod Godina je zopet rekel: »Vanda« in ti si rekla: »Vekoslav«. Diskrecija me sili, da ne pravim, kaj se je zgodilo potem.«

»Čestitam!«, bile so moje besede.

»Ne, ne, tega ne dovoljujem, da bi se čestitalo na podrtinah zajčkega samostana! Tamkaj gori — pri našem vinogradu — nad podrtinami, kjer moj oče že težko pričakujejo ljube goste, tam bomo slavili, draga Vanda, ta imenitni dan.«

»Živio!« »Živio!«

Majhen odmor

»Eljen!«

Majhen odmor.

»Prosit!«

Majhen odmor.

»Eviva!«

Majhen odmor.

»Dobro došli!«

In pred svojo lepo zidano hišo je stal gospod Bikee, mahal s klobukom in nam klical te pozdrave.

Precej zasopljene smo prišli do njega.

»Še enkrat: Dobro došli!« in stiskal nam je roke.

»Helenka, zdaj pa le kar mizo pokrij, zreži svinjetine, sira in klobas in kar še imamo. Med tem si gospoda lahko ogledajo moj vinograd ter se ohlade. Meni seveda morate oprostiti, ker nekako težko hodim.«

Družba se je odstranila, jaz sem pa nesel Slavino mantilo v sobo.

Položil sem jo na stol ter zagledal na mizi mehko vezano knjigo.

Skočil sem tja, ker sem nekaj slutil, pogledal knjigo in rogal se mi je naslov: Moje potovanje na Triglav.

»Ti si me spravila sem, edino ti, torej si odgovorna za vse posledice.«

Vzel sem jo v roke, odprl nekje v sredi ter začel čitati.

Zdramili so me glasovi.

Poleg te sobe je bila gotovo druga, tam sta menda Bikee in Helenka rezala klobasa, svinjetino, sir in kar že imata.

Govorila sta:

»Zdaj si ga videla, no, ali ti ugaja ta gospod Gromozenski?«

Bil je Bikčev glas.

»Jako interesanten je, le bled, bled in slaboten.«

Bil je Helenkin glas.

»Draga moja, povabimo ga za kake tedne k nam, da se zredi, pa zgineta bledost in slabost.«

»Če bo le hotel!«

»Ha, ha, smešno. Hotel?! Mar nisi ti najbogatejša dekle v Konjicah?! No — tudi, lepa si — le tiho bodi, saj ti pravi to tvoj lastni oče!«

Čul sem glasen vzdih, ne vem pa: ali iz Bikčevih ali Helenkinih prsi. —

Pustil sem »Potovanje na Triglav«, pustil mantilo in zbežal sem na plano.

Pred hišo je stala visoka tepka; v njeno senco sem se položil; na hrbtu ležé, roke križem pod glavo, sem zrl v njene veje.

Na tepki je klopotal klopotee, kar mi je pregnalo vsako misel ali razburjenost; mirno sem dihal ter sem in tje pogledaval za zahajajočim solncem.

Okoli mene so se prikazali prvi znaki mraka, na hišnih vratih pa gospod Bikee:

»Gospoda, gospoda, prosim!«

Kmalu je bila vsa družba za mizo.

Moje potovanje na Triglav je zginilo nekam, mantila je visela na oknu; na mizi je v dveh velikih steklenicah bliščalo rujno vince, različne barve, različne starosti; naši želodeci so se veselili nakupičenih klobas, svinjetine in sira — družba je bila vesela.

Kmalu smo spraznili.

»Helenka pojdi po še in gospod Gromozenski naj te spremlja!«

Tako je velel Bikee, a jaz sem osupel in pogled mi je zdrknul na Slavo. — Potem pa sem vendar vzel steklenici, jedno v desno, jedno v levo, ter odšel z Helenko.